

In deze rubriek belichten we telperikelen die een uitdaging vormen voor jou als waarnemer. Deze keer het tellen van slaapplaatsen van Aalscholvers en zilverreigers. De tellingen zijn relatief eenvoudig uit te voeren en ook als je een minder ervaren teller bent, kan je eraan meedoen!

Zo tel je...

▲ Foto: Harvey van Diek

Aalscholvers en zilverreigers

Slaapplaatstellingen worden gebruikt om de beschermde status van Natura 2000-gebieden te evalueren. Daarnaast zijn voor sommige soorten tellingen op slaapplaatsen de beste manier om populatiegroottes en aantaltrends te bepalen.

Tel eerst de aanwezige vogels

Slaapplaatstellingen beginnen in de regel een uur voor zonsondergang. Aan het begin van de telling zijn meestal al vogels aanwezig op de slaapplaats. Dit zijn met name Aalscholvers maar soms ook al een klein aantal zilverreigers. Tel eerst per soort het aantal aanwezige individuen. Dit kan meestal eenvoudig door met de verrekijker of telescoop de vogels afzonderlijk te tellen. Meestal gaat het om een redelijk overzichtelijk aantal vogels. Een uitzondering vormen enkele zeer grote slaapplaatsen waar meer dan duizend Aalscholvers komen slapen. Nederland kent maar een handjevol van dit soort plekken rond het IJsselmeer en langs de kust.

Maak onderscheid tussen aanvliegende en afvliegende vogels

In de loop van de avond komen de vogels alleen of in groepjes aangevlogen. Het

aantal neemt langzaam maar gestaag toe. Aalscholvers roepen meestal voor ze landen, hierdoor kan je ook vogels opmerken die buiten je gezichtsveld aankomen. Soms vliegen enkele vogels weg tijdens de telling. Tel deze vogels ook en trek ze af van het totaal.

Let op andere soorten

Slaapplaatstellingen van Aalscholvers en zilverreigers zijn betrekkelijk overzichtelijk: witte vogels zijn zilverreigers en zwarte zijn Aalscholvers. Echter, gemeenschappelijke slaapplaatsen kunnen ook andere, verwante soorten aantrekken. Kleine Zilverreigers zijn kleiner en hebben een snellere en iets minder soepele vleugelslag. In toenemende mate worden op bepaalde slaapplaatsen ook Koereigers geteld. Koereigers maken vaak gebruik van een voorverzamelplaats in de buurt en arriveren tegen het invallen van de duisternis in compacte groepjes. Andersom zijn in de zoute en brakke gebieden in Zeeland en de oostelijke Waddenzee slaapplaatsen van (plus) honderd Kleine Zilverreigers of Koereigers waartussen een Grote Zilverreiger kan verschijnen.

Blijf door tellen tot het echt donker is

Grote Zilverreigers arriveren in de regel later dan Aalscholvers. Rond het feitelijke moment van zonsondergang zijn de meeste Aalscholvers wel op de slaapplaats gearriveerd. De stroom van invliegende Grote Zilverreigers komt dan pas echt op gang; één voor één en soms in kleine groepjes. Ze roepen doorgaans niet, zodat je vogels uit verschillende windrichtingen makkelijk kunt missen. Blijf om je heen kijken of tel met meerdere personen, waarbij de verschillende tellers een bepaalde windrichting in de gaten houden. Grote Zilverreigers kunnen arriveren totdat de duisternis echt is gevallen. Menig teller dacht dat de telling erop zat, stapte op de fiets en zag toch nog een witte schim voorbij zweven. Hierom telt men op sommige plekken met zonsopkomst de wegvliegende vogels.

Webinar 7 oktober 2025

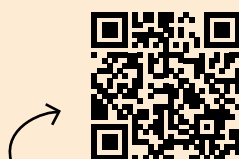
Meer weten over het Meetnet Slaapplaatsen en het tellen van Aalscholvers en zilverreigers?

Volg ons webinar op 7 oktober om 19:30 uur op YouTube. Aanmelden is niet nodig.

Meer van dit soort artikelen lezen? Word lid van Sovon!

Dit artikel verscheen in Sovon-nieuws. Sovon geeft vier maal per jaar Sovon-nieuws uit. Het blad vormt een belangrijk medium waarmee we onze leden voorzien van onder andere verenigingsnieuws, eerste resultaten uit de projecten en nieuwe publicaties. Leden van Sovon krijgen Sovon-nieuws automatisch thuisgestuurd.

Lees meer over Sovon-nieuws
op sovon.nl/sovon-nieuws

